

EMV-TIEDOTTA 3/2001 JOULUKUU

Tulostavoitteita ja uuden vuoden lupauksia .. 1	
Korpelan Voima Kuntayhtymän sähköliiketoimintojen eriyttäminen..... 2	
Haukiputaan Sähköosuuskunnan siirtohinnoittelu kohtuullista..... 2	
Naantalin Energian siirtotariffit kohtuulliset. 2	
Hämeenlinnan Energian siirtotariffit kohtuuttomat..... 3	
Liittymismaksut kohtuullisiksi Pohjois-Karjalassa 3	
Päätös maakaasuliiketoimintojen eriytettyjen tilinpäätösten ilmoittamisesta..... 4	
Päätös maakaasuverkkotoiminnan tunnuslukujen julkaisemisesta..... 4	
Verkkotoiminnan tulos parani vuonna 2000 . 4	
Sähkömarkkinain 4	
5-vuotishuoltotyöryhmän raportti valmistui.. 4	
Henkilöuutisia 5	

Tulostavoitteita ja uuden vuoden lupauksia

Vuosi on jälleen loppuillaan ja on aika arvioida menneitä toimia ja tehdä lupauksia ensi vuodelle. Energiamarkkinavirasto on toteuttanut viranomaistoiminnan avoimuusperiaatetta ja tulossopimuksemme on laitettu kaikkien saataville kotisivuillemme. Siten toimintaamme voivat arvioida myös valvottavamme ja muut sidosryhmät.

Omana arviona voimme todeta, että virastomme pystyi saavuttamaan suurelta osin vuodelle 2001 asetetut tulostavoitteet: muun muassa siirron hinnoittelua koskevia päätöksiä valmistuneen yli tavoitteen, kehityshankkeita käynnistettiin ja pääosin saadaan valmiiksi luvattua enemmän, liittymismaksuja koskevien valitusten käsittelytilanne parantui ja kanta- sekä alueverkkotoiminnan selvittäminen eteni tavoitteiden mukaisesti.

Marraskuun alussa solmimme KTM:n energiaosaston kanssa tulossopimuksen vuodelle 2002 (löytyy kotisivuiltamme). Tulostavoitteet koskevat sähkö- ja maakaasumarkkinoi-

den hinnoittelun valvontaa sekä lupa-asioita, tilastoja ja ilmoitusten valvontaa, tiedotustoimintaa sekä kansainvälistä toimintaa. Muuten uusi tulossopimus jatkaa viimevuotisen linjoilla, mutta siinä on aikaisempaa enemmän kiinnitetty huomiota tapauskäsittelyn joutuisuuteen. Liittymismaksujen sekä muita verkko- ja palvelujen hinnoittelua kuin hinnoittelun tasoa eli kohtuuttomuutta ja ehtoja koskevien tapauksien osalta tavoitteena on, että vuoden 2002 aikana ratkaistaan ennen vuotta 2001 vireille tulleet valitukset. Uudet tutkimuspyynnöt pyritään ratkaisemaan vuoden sisällä niiden vireille tulosta.

Viime aikoina on kiinnitetty enenevässä määrin huomiota käsittelyaikoihin. Kyseessä on siinä mielessä ristiriitatilanne käsittelyn oikeusvarmuuden, nopeuden ja halpuuden välillä. Valittajan ja valituksen kohteen kannalta on tärkeää, että tapaus käsitellään riittävän perusteellisesti, ratkaisua varten on käytettävissä tarpeellinen tieto ja että ratkaisu on lainmukainen ja siten oikea. Näiden tekijöiden painottaminen pidentää käsittelyaikaa. Toisaalta pitkät käsittelyajat sinällään voivat vaarantaa oikeusturvan toteutumista; kun ratkaisu saadaan, aika on jo ajanut sen ohi.

Omalla kohdallani ensi vuosi on eräänlainen ”sapattivuosi”. Tammikuun alussa perheemme kasvaa joko hyökkäysketjun kolmannella jäsenellä tai perheen voimasuhteita tasoittavalla naispuolisella jäsenellä. Toteutan siten käytännössä nykyisin paljonkin peräänkuulutettua työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista valvomalla vuoden 2002 jälkikasvua ja koti-liettä.

Hyvää joulua ja menestystä vuodelle 2002!

Asta Sihvonen-Punkka

EMV:N PÄÄTÖKSIÄ

Korpelan Voima Kuntayhtymän sähköliiketoimintojen eriyttäminen

Energiamarkkinavirasto on tutkinut omaaloitteisella selvityksellä Korpelan Voima Kuntayhtymän sähköliiketoimintojen eriyttämistä vuosina 1999 ja 2000.

Korpelan Voima Kuntayhtymän on todettu sisällyttäneen tilikautena 1.1.-31.12.1999 kaukolämpötoiminnan sähkömyyntitoimintaan. Kaukolämpötoiminta ei ole sähköliiketoimintaa ja se tulee näin ollen eriyttää muuhun toimintaan. Lisäksi Korpelan Voima Kuntayhtymä ei tältä osin ole noudattanut kauppa- ja teollisuusministeriön sähköliiketoimintojen eriyttämisestä antaman päätöksen (855/1995) 5 §:n säännöksiä, koska se ei ole kattavasti noudattanut aiheuttamisperiaatetta jakaessaan varallisuus-, pääoma-, tuotto- ja kulueriä eriytettävälle sähköliiketoiminnoille.

Lisäksi tutkinnan yhteydessä nousi esille varavoiman sisällyttäminen sähköverkkotoimintaan. Sähkömarkkinalain esitöiden perusteella varavoima on osa tuotantoa. Energiamarkkinavirasto katsoo kuitenkin, että eriyttämisen tarkentumisen myötä pienen kapasiteetin varavoimaa voidaan sisällyttää sähköverkkotoimintaan tapauskohtaisen harkinnan jälkeen, jos varavoimaa käytetään pääasiallisesti verkko toimintaan liittyvien tehtävien hoitamiseen.

Muilta osin Korpelan Voima Kuntayhtymän eriyttämiskäytäntö vastaa sähkömarkkinalain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten asettamia vaatimuksia.

Energiamarkkinavirasto katsoo, että Korpelan Voima Kuntayhtymä on toiminut sähkömarkkinalain 28 §:n 1 momentin vastaisesti sisällyttämällä kaukolämpötoiminnan sähkömyyntitoimintaan. Yhtiön tulee tilikaudesta 1.1.-31.12.2001 alkaen muuttaa eriyttämisperiaatteensa tältä osin sähkömarkkinalain 28 §:n 1 momentin mukaisiksi.

Energiamarkkinaviraston päätös 3.10.2001, Dnro 291/452/2000

Haukiputaan Sähköosuuskunnan siirtohinnoittelu kohtuullista

Energiamarkkinavirasto on 11.10.2001 antanut päätöksen Haukiputaan Sähköosuuskunnan sähkön siirron hinnoittelusta. Sen mukaan Haukiputaan Sähköosuuskunnan sähkön siirron hinnoittelu on vuosien 1996-2000 aikana kokonaisuutena ollut kohtuullista, vaikka toteutunut tuotto on ylittänyt kohtuullisena pidettävän tuottotason yhtenä tilikautena tarkastelujakson aikana. Tarkastelujakson neljän muun tilikauden osalta toteutunut tuotto on selkeästi ollut alle kohtuullisena pidettävän tuottotason. Tarkastelujakson kahden viimeisen tilikauden perusteella nähdään myös se, että kyseessä ei ole hinnoittelun muutos eikä kulurakenteessa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kun lisäksi otetaan huomioon se, että sähköverkkotoiminnan liikevaihto ja tuotto voivat vaihdella tilikausittain erityisesti vuotuisten suurten lämpövaihteluiden seurauksena, Energiamarkkinavirasto on katsonut, ettei yksittäisen tilikauden osalta toteutunutta kohtuullisen tuottotason vähäistä ylitystä voida näiden edellytysten vallitessa pitää merkkinä sähkön siirron kohtuuttomasta hinnoittelusta.

Energiamarkkinaviraston päätös 11.10.2001, Dnrot 207/421/99 ja 126/421/2001

Naantalien Energian siirtotariffit kohtuulliset

Energiamarkkinavirasto on arvioinut Naantalien Energia Oy:n sähkön siirron hinnoittelua. Käytettävissä olevien tietojen perusteella Naantalien Energia Oy:n sähkön siirron hinnoittelussa ei ole havaittu sähkömarkkinalain tarkoittamaa kohtuuttomuutta vuosina 1999 ja 2000. Naantalien Energian siirron hinnoittelun kohtuullisuutta koskeva tutkimuspyyntö ei anna tällä hetkellä aihetta enempiin toimenpiteisiin ja asia poistetaan käsittelystä. Energiamarkkinavirasto valvoo kuitenkin myös

jatkossa Naantalin Energia Oy:n sähkön siirron hinnoittelua ja voi ottaa sen käsiteltäväkseen myös oma-aloitteisesti.

Energiamarkkinaviraston asiaa koskeva kirje 26.10.2001 Dnro 299/421/2000

Hämeenlinnan Energian siirtotariffit kohtuuttomat

Korkein hallinto-oikeus antoi 21.11.2000 ratkaisunsa Sähkömarkkinakeskuksen 14.4.2000 antamaan päätökseen, joka koski Hämeenlinnan Energia Oy:n sähkön siirron hinnoittelun kohtuullisuutta sekä sähköverkon kehittämisvelvollisuuden toteuttamista. Päätöksessään Energiamarkkinavirasto katsoi Hämeenlinnan Energia Oy:n sähkön siirron hinnoittelun olleen sähkömarkkinalain vastaista vuosina 1997 ja 1998 sekä yhtiön jättäneen täyttämättä sähkömarkkinalain edellyttämän sähköverkon kehittämisvelvollisuuden. KHO palautti asian uudelleen käsiteltäväksi Energiamarkkinavirastolle.

Korkein hallinto-oikeus katsoi Energiamarkkinaviraston tavoin, että voitonjaonluonteiseksi katsottavia eriä ei voida ottaa kuluina huomioon tuoton kohtuullisuuden arvioinnissa. Hämeenlinnan Energia Oy oli maksanut kaupungille johtoaluekorvauksia, joiden määrä oli sidottu yhtiön liikevaihtoon. Energiamarkkinavirasto oli lisännyt nämä yhtiön tulokseen toteutunutta tuottoa laskiessaan. Korkein hallinto-oikeus kuitenkin katsoi, että asiassa oli jäänyt selvittämättä, oliko kaupungille aiheutunut johtojen sijoittamisesta sellaista haittaa tai vahinkoa, josta se olisi ollut oikeutettu korvaukseen.

Energiamarkkinavirasto on tutkinut asian uudelleen ja katsoo, että Hämeenlinnan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 10 §:n 2 momentin sekä 14 §:n 2 momentin vastaisesti sähkön siirron hinnoittelussaan tilikausina 1997 ja 1998. Hämeenlinnan Energia Oy:n näinä vuosina soveltama sähkön siirtotariffien hinnoittelu ei siis ole täyttänyt sähkömarkkinalain kohtuullisuuden vaatimusta.

Edelleenkin Energiamarkkinavirasto ei katsonut omistajalle maksettujen johtoaluekorvausten kustannusvastaavuutta näytetyksi toteen. Kehittämisvelvollisuuden osalta Energiamarkkinavirasto katsoi, että Hämeenlinnan Energia ei ole laiminlyönyt sähköverkon kehittämisvelvoitetta.

Hämeenlinnan Energia Oy:n sähköverkkotoimintaan sitoutuneen pääoman tuotto on vuonna 1997 ylittänyt Energiamarkkinaviraston arvioiman, sähkön siirtopalveluiden hinnoittelun kohtuullisuuden perustana olevan sijoitetun pääoman kohtuullisen tuoton 2,1 miljoonalla markalla ja vuonna 1998 vastavasti 1,8 miljoonalla markalla.

Energiamarkkinaviraston päätös 23.11.2001, Dnro 241/52/96

Liittymismaksut kohtuullisiksi Pohjois-Karjalassa

Energiamarkkinavirasto on 22.11.2001 tehnyt päätöksen Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n liittymismaksukäytännöstä ja todennut seuraavien ehtojen olevan sähkömarkkinalain vastaisia:

- jälkiliittyjäriskin siirtäminen kokonaisuudessaan liittyjälle jälkiliittyjälauseketta käyttäen, silloin kun alueella on muita potentiaalisia liittyjiä, sekä viiden vuoden pituinen jälkiliittyjälauseke muissa tapauksissa eivät täytä sähkömarkkinalain 14 §:n vaatimuksia;

- vapaa-ajan ja vakituisten asuntojen liittymisen hinnat ovat Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n vakituksille asunnoille myöntämien sähköistämistukien takia poikenneet toisistaan;

- korotettujen liittymismaksujen määräytymisperusteet ovat Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hinnastossa julkaistu puutteellisesti;

Energiamarkkinaviraston päätös 22.11.2001, Dnro 84/42/98

telmää ja verkkoliiketoiminnan tehokkuuden huomioon ottamista sähkön siirron hinnoittelun kohtuullisuuden valvonnassa. Sähkön sisämarkkinadirektiivin muutosehdotuksessa esitetty Suomen nykyistä järjestelmää tiukempi toimitusvelvollisuusjärjestelmä ei työryhmän mielestä mahdollistanut tässä vaiheessa nykyisen järjestelmän lieventämistä. Tehokkuuden huomioon ottaminen ei työryhmän arvion mukaan edellytä lainsäädäntötoimenpiteitä.

Työryhmän raportti julkaistaan KTM:n työryhmä- ja toimikuntaraportteja –sarjassa. Raportin voi hankkia Edita Oy:stä, puh. 020 45 005.

Henkilöuutisia

Energiamarkkinaviraston johtava lakimies Arto Rajala on nimitetty Energiamarkkinaviraston johtajan sijaiseksi 1.12.2001-14.10.2002 väliseksi ajaksi johtaja Asta Sihvonen-Punkan äitiysloman ajaksi.

Energiamarkkinaviraston lakimies Tuula Gottleben on nimitetty johtavaksi lakimieheksi 1.12.2001-14.10.2002 väliseksi ajaksi.